

राज्यातील अल्पसंख्याक बहुल नागरी क्षेत्रात
क्षेत्रविकास कार्यक्रम राबविण्यासाठी अनुदान
वितरित करण्यास मंजुरीबाबत सन २०१९-२०.

महाराष्ट्र शासन
अल्पसंख्यांक विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : नाक्षेवि -२०१९/प्र.क्र.१२९/का.९,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दि. १६ सप्टेंबर, २०१९.

- संदर्भ :-**
- १) शासन निर्णय, अल्पसंख्याक विकास विभाग, क्षेत्रविका-२०१५/प्र.क्र.७६/का.९,
दि. १८ जून, २०१५.
  - २) शासन पुरकपत्र, अल्पसंख्याक विकास विभाग, क्षेत्रविका-२०१५/प्र.क्र.५/का.९,
दि. ९ मार्च, २०१६.
  - ३) शासन निर्णय, अल्पसंख्याक विकास विभाग, नाक्षेवि -२०१९/प्र.क्र.२२/का.९,
दि. २९ जून, २०१९.
  - ४) शासन निर्णय, अल्पसंख्याक विकास विभाग, नाक्षेवि -२०१९/प्र.क्र.९५/का.९,
दि. ०९ ऑगस्ट, २०१९
  - ५) शासन निर्णय, अल्पसंख्याक विकास विभाग, नाक्षेवि -२०१९/प्र.क्र.११९/का.९,
दि. ३० ऑगस्ट, २०१९
  - ६) शासन निर्णय, अल्पसंख्याक विकास विभाग, नाक्षेवि -२०१९/प्र.क्र.१२७/का.९,
दि. १३ सप्टेंबर, २०१९
  - ७) शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्र. अर्थसं - २०१९/ प्र.क्र.९२/अर्थ-३,
दि. ०८ जुलै, २०१९.

प्रस्तावना :-

अल्पसंख्याक विकास विभागाने सन २००८-०९ या वर्षापासून राज्यातील अल्पसंख्याक बहुल नागरी क्षेत्रांकरिता क्षेत्रविकास कार्यक्रम कार्यान्वित केला असून उपरोक्त संदर्भ क्र.१ येथील शासन निर्णयान्वये ही योजना सन २०१५-१६ या वर्षात राबविण्यास मंजुरी देण्यात आली आहे. तसेच संदर्भ क्र.२ येथील शासन पुरकपत्रान्वये, दि.१८ जून, २०१५ रोजीच्या शासन निर्णयातील योजनेची कार्यपद्धती या शीर्षाखाली परिच्छेद (ब) (iii) च्या पुढे परिच्छेद दाखल करण्याचा निर्णय शासन मान्यतेने घेतला आहे. त्यानुसार मा. खासदार व आमदार यांच्या प्रस्तावांना महानगरपालिका/नगरपालिका/ नगरपंचायत हद्दीमध्ये कामाच्या संख्येची मर्यादा एकापेक्षा जास्त परंतु प्रति काम प्रति वर्षी महानगरपालिकेस कमाल रु.४० लक्ष, "अ" वर्ग नगरपालिकेस कमाल रु.३०लक्ष, "ब" व रु.२०लक्ष "क" वर्ग नगर पंचायतींना असू शकेल, अशी तरतूद आहे. मा.खासदार व आमदार व जिल्हाधिकारी यांच्याकडून महानगरपालिका/

नगरपालिका/ नगरपंचायत यांचे प्राप्त प्रस्तावांना मंजूरी देऊन सन २०१९-२० या आर्थिक वर्षात उपलब्ध तरतूदीपैकी निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राज्यातील बहुल अल्पसंख्याक नागरी क्षेत्र विकास योजनेकरिता सन २०१९-२० या आर्थिक वर्षात रु.४१,८९,००,०००/- (अक्षरी रूपये एकवेचाळीस कोटी एकोणनव्वद लक्ष फक्त) एवढा निधी अर्थसंकल्पित करण्यात आला आहे. संदर्भ क्र. ४ च्या शासन परिपत्रक, वित्त विभाग दि.०८ जुलै, २०१९ च्या मार्गदर्शक सूचनानुसार अर्थसंकल्पीत निधीपैकी माहे एप्रिल, २०१९ ते डिसेंबर, २०१९ पर्यंत नऊ महिन्या करीता अर्थसंकल्पित निधीच्या ६० टक्के च्या प्रमाणात निधी वितरीत करण्यास मान्यता करण्यात आली आहे. त्यानुसार सदर योजनेअंतर्गत एकूण अर्थसंकल्पित निधीच्या ६० टक्के म्हणजेच रु.२५.१३४ कोटी निधी वितरणास उपलब्ध आहे त्यापैकी संदर्भ क्र.३ च्या दि. २९ जुन, २०१९ च्या शासन निर्णयान्वये रु.२,५४,००,०००/- (रुपये दोन कोटी चौपन्न लक्ष फक्त), संदर्भ क्र. ४ च्या शासन निर्णयान्वये रु.१२,६३,२९,२००/- (एकूण अक्षरी रूपये बारा कोटी त्रेसष्ट लक्ष एकोणतीस हजार दोनशे फक्त), संदर्भ क्र.५ दि.३० ऑगस्ट, २०१९ च्या शासन निर्णयान्वये रु.२५,००,०००/- व संदर्भ क्र.६ दि.१३ सप्टेंबर, २०१९ च्या शासन निर्णयान्वये रु. ४,९४,००,०००/- असे एकूण रु.२०,३६,२९,२००/- (रुपये वीस कोटी छत्तीस लक्ष एकोणतीस हजार दोनशे फक्त) इतके अनुदान वितरीत करण्यात आले असून उर्वरित रु.४,७७,१०,८००/- (रुपये चार कोटी सत्ताहतर लक्ष दहा हजार आठशे फक्त) रूपये वितरणास उपलब्ध आहेत. मा.मंत्री/ राज्यमंत्री/ खासदार/ आमदार तसेच जिल्हाधिकारी यांच्याकडून शासनास प्राप्त झालेल्या महानगरपालिका/ नगरपालिका/ नगरपंचायत हद्दीमध्ये विकास कामांच्या प्रस्तावांना सन २०१९-२० च्या अर्थसंकल्पीत उपलब्ध तरतूदीपैकी संबंधित जिल्ह्यातील म.न.पा./ न.पा./न.प. करिता एकूण रु.१,२०,००,०००/- (रुपये एक कोटी फक्त) इतके अनुदान वितरीत करण्यास शासनाची मान्यता प्राप्त झालेली आहे. त्यानुसार या शासन निर्णयासोबतच्या **परिशिष्ट - "अ"** मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे एकूण रु.४,१०,००,०००/- (रुपये चार कोटी दहा लक्ष फक्त) एवढा निधी मंजूर करण्यात येत आहे. सदर निधी संबंधित महानगरपालिका/नगरपालिका/नगर पंचायत /म्हाडा ज्या जिल्ह्यांमध्ये स्थित आहेत, त्या जिल्ह्यांचे जिल्हाधिकारी यांना स्वाधीन करण्यात येत आहे.

२. परिशिष्ट - अ मधील औरंगाबाद नागरी क्षेत्राकरीता मंजूर विकास कामे सार्वजनिक बांधकाम विभाग औरंगाबाद यांच्यामार्फत करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे. याबाबत जिल्हाधिकारी औरंगाबाद यांनी आवश्यक ती कार्यवाही करावी.

३. म.न.पा./ न.पा./न.प. मंजूर करण्यात आलेले अनुदान वितरित करण्यासाठी संबंधित जिल्हाधिकारी, नियंत्रक अधिकारी आणि आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून काम पाहतील. **परिशिष्ट - "अ"** मध्ये दर्शविलेली कामे इतर योजनेतून करण्यात आलेली नाहीत, याची शहानिशा व

खातरजमा संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी, यांनी करावी व जर सदर काम इतर योजनेतून मंजूर केले असल्यास, त्या बदल्यात सदर योजनेतील इतर काम मंजूर निधीच्या मर्यादेत राहून बदल करण्याचे अधिकार औरंगाबाद जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी यांना राहतील. उपरोक्त कामाच्या बदल्यात सदर योजनेतील इतर काम करणे शक्य नसल्यास त्यासाठी वितरीत केलेला निधी शासनाच्या कोषागारात तात्काळ जमा करण्यात यावा. तसेच औरंगाबाद जिल्हाधिकारी, यांनी उपरोक्त कामांचे अंदाजपत्रक बांधकाम विभागाकडून प्राप्त करून घ्यावे. याबाबतची सर्व कागदपत्रे शासन निर्णयातील अटी व शर्तीनुसार प्राप्त करून घेण्याची कार्यवाही औरंगाबाद जिल्हाधिकारी, यांनी करावी. त्यानंतर त्यांना प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्यात यावी व निधी संबंधित महानगरपालिका/ नगरपालिका/ नगरपंचायत यांना सुपूर्द करण्यात यावा. तसेच सदर कामे महानगरपालिका/ नगरपालिका/ नगरपंचायतीच्या बांधकाम विभागामार्फत रितसर करून घेण्यात यावीत.

४. राज्यातील महानगरपालिका/नगरपालिका/नगरपंचायतींनी मागणी केल्यानुसार ज्या विवक्षित प्रयोजनासाठी निधि मंजूर करण्यात आला आहे, केवळ त्याच प्रयोजनासाठी संबंधित महानगरपालिका/नगरपालिका/नगरपंचायतींना निधी खर्ची टाकणे अनिवार्य आहे. औरंगाबाद जिल्हाधिकारी, अनुदान वितरित करण्यात आल्यानंतर औरंगाबाद महानगरपालिका/ नगरपालिका/ नगरपंचायतींना सहा महिन्यांच्या कालावधीत प्रस्तावात नमूद केलेली कामे पूर्ण करणे आवश्यक आहे व याबाबतची उपयोगिता प्रमाणपत्रे या शासन निर्णयाच्या परिशिष्ट "ब" मध्ये विहित केलेल्या नमुन्यात औरंगाबाद जिल्हाधिकारी, यांनी अल्पसंख्याक विकास विभागाकडे सादर करणे आवश्यक आहे. अल्पसंख्याक नागरी क्षेत्रविकास कार्यक्रमांतर्गत राज्यातील महानगरपालिका/ नगरपालिका/ नगरपंचायतींनी हाती घेतलेल्या विकासकामांच्या प्रगतीबाबत संनियंत्रण करून त्याबाबतचा अहवाल संबंधित जिल्हाधिकारी, यांनी शासनास सादर करावा.

५. या योजनेतर्गत होणारा खर्च " मागणी क्र. झेडई-१, मुख्यलेखाशिर्ष २२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण ०२ समाजकल्याण २०० इतर कार्यक्रम, राज्य योजनांतर्गत योजना (०१) (०७) अल्पसंख्याक बहुल क्षेत्रात क्षेत्रविकास योजनेकरिता सहायक अनुदान (कार्यक्रम) (२२३५-ए-१३१) ३१सहायक अनुदाने (वेतनेतर)" या लेखाशिर्षाखाली सन २०१९-२०या वर्षाकरिता मंजूर करण्यात आलेल्या अनुदानातून भागविण्यात यावा.

६. "सदर शासन निर्णय वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका -१९७८ भाग पहिला, वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र. विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/विनियम, दि.१७ एप्रिल, २०१५ अन्वये प्रशासकीय विभागास प्राप्त झालेल्या अधिकारांतर्गत प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारानुसार तसेच उपरोक्त संदर्भ क्र.७ येथील वित्त विभागाच्या दि. ०८ जुलै, २०१९ रोजीच्या परिपत्रकातील व त्यासोबतच्या परिशिष्टामधील मार्गदर्शक सूचनांस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे."

हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०१९०९१६१७०९१३५२१४ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(दि.मा.सोनवणे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपालांचे सचिव,
२. मा.मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव,
३. मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन,
४. अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव / सचिव सर्व मंत्रालयीन विभाग,
५. महालेखापाल १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई / नागपूर,
६. महालेखापाल १/२ (लेखापरीक्षा), मुंबई / नागपूर,
७. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
८. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
९. संबंधित विभागीय आयुक्त,
१०. आयुक्त, नगरपालिका प्रशासन, मुंबई,
११. संबंधित जिल्हाधिकारी,
१२. आयुक्त, संबंधित महानगरपालिका,
१३. मुख्याधिकारी, संबंधित नगरपालिका,
१४. मा.मंत्री / मा.राज्यमंत्री (अल्पसंख्याक विकास) यांचे खाजगी सचिव,
१५. सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधान भवन, मुंबई,
१६. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय (प्रसिध्दीसाठी),
१७. कक्ष अधिकारी, (का-७), अल्पसंख्याक विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१८. निवडनस्ती (का-९).

शासन निर्णय, अल्पसंख्याक विकास विभाग क्र. नाक्षेवि-२०१९/प्र.क्र. १२९/का.९, दि. १६ सप्टेंबर, २०१९.

परिशिष्ट - "अ"

महाराष्ट्र राज्यातील अल्पसंख्याक बहुलनागरी क्षेत्रांकरिता क्षेत्र विकास कार्यक्रम महानगरपालिका / नगरपालिका /नगरपंचायतींचे जिल्हानिहाय निधी वितरणाचे विवरणपत्र.

अ. क्र.	जिल्हा	म.न.पा. / न.पा./ न.प.	कामाचे नांव	मंजूर निधी (लाखात)
१.	औरंगाबाद	औरंगाबाद	वार्ड क्र.६२ येथे ई सेक्टर व मथुरानगर येथे सिमेंट कॉक्रेटीकरण करणे	२०.००
			वार्ड क्र.६६ कैलासनगर येथील स्मशान भुमि येथे बर्निंग शेड व इतर कामे करणे	२०.००
			वार्ड क्र.९६ मेहरनगर येथील मनोज घोडके यांचे ऑफीस ते विजयचौकापर्यंत नविन जलवाहीनी टाकणे	२०.००
			वार्ड क्र.६५ सुराणानगर येथील विद्यानिकेतन कॉलनी अंतर्गत रस्ते विकसित करणे	२०.००
			वार्ड क्र.३८ एमआयडीसी येथील चिकलठाणा येथील शहानगर येथे रस्त्यांचे कॉक्रेटीकरण करणे	२०.००
			वार्ड क्र.३६ नारेगांव ब्रिजवाडी येथील लघु उद्योग सोसायटीतील अंतर्गत रस्ता करणे	२०.००
			वार्ड क्र.३५ नारेगाव अंतर्गत रस्त्याचे कॉक्रीटीकरण करणे	२०.००
			वार्ड क्र.९१ जयभवानीनगर मधील सर्व्हे नं.२५ मध्ये पाण्याची पाईपलाईन व रस्ते तयार करणे.	२०.००
			वार्ड क्र.६६ कैलासनगर येथील रोकडिया कॉलनी येथे विविध रस्त्याचे सिमेंट कॉक्रीटीकरण करणे	२०.००
			वार्ड क्र.४२ किराडपुरा येथील ड्रेनेज लाईन टाकणे	१०.००
			वार्ड क्र.४५ कैसर कॉलनी अंतर्गत समी कॉलनी येथे सिमेंट कॉक्रीटीकरण करणे	१०.००
			वार्ड क्र.६० इंकदरानगर उत्तर गल्ली नं.५ येथील रस्त्याचे सिमेंट कॉक्रीटीकरण करणे	१०.००
			जिल्हा - औरंगाबाद	२१०.००
२.	मुंबई उपनगर	कांदिवली (प)	मस्जीद चाळ, सेंट अँथोनी रोड,पोयसर येथे गटारे , पायवाटा , रस्ते बनविणे	२५.००
			पोयसर येथील दर्गा जवळ गटारे ,पायवाटा , लादी	२५.००
			गावदेवी रोड, पोईसर येथे गटारे, पायवाटा , लादी	२५.००

		बोरीवली (प)	अजित नगर, सिंपोली येथे शौचालय ,गटारे, पायावटा व लादी बसविणे.	२५.००
			हरी ओम सोसायटी जवळ एस.व्ही.रोड येथे गटारे, पायावटा व लादी	२५.००
			खोत शाळेजवळ, साईबाबा नगर येथे रोड, गटारे, पायावटा	२५.००
		मालाड (प)	पोलीस चौकी जवळ गटारे ,मनोरी गाव, पायवाटा , लादी बसविणे.	२५.००
			सुन्नी रमातुल मस्जिद जवळ, मनोरी गाव येथे रस्ता गटारे, पायावटा व लादी बसविणे.	२५.००
			मुंबई उपनगर	२००.००
			एकूण	४१०.००
		(एकूण अक्षरी रुपये चार कोटी दहा लक्ष फक्त)		

(दि. मा. सोनवणे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

शासन निर्णय ,अल्पसंख्याक विकास विभाग क्र. नाक्षेवि -२०१९ /प्र.क्र. १२९ /का.९, दि. १६ सप्टेंबर , २०१९.

परिशिष्ट - "ब"

उपयोगिता प्रमाणपत्र

प्रमाणित करण्यात येते की, अल्पसंख्याक विकास विभागाने राज्यातील अल्पसंख्याक बहुल नागरी क्षेत्रांसाठी कार्यान्वित केलेल्या क्षेत्रविकास कार्यक्रमांतर्गत शासन निर्णय, अल्पसंख्याक विकास विभाग, क्र. नाक्षेवि -२०१९ /प्र.क्र.१२९/का.९, दि. १६ सप्टेंबर, २०१९ अन्वये वितरित केलेला रु. /- (अक्षरी रु.) एवढा निधि पुढील विकासकामांसाठी उपयोगात आणला आहे :-

विकासकाम/ विकासकामे	वापरलेली रक्कम
अ.	रु.
ब.	रु.
क.	रु.
ड.	रु.

असेही प्रमाणित करण्यात येते की, क्षेत्र विकास कार्यक्रमांतर्गत ज्या निकष / अटीनुसार शासनाने अनुदान मंजूर केले होते, त्या निकष/ अटींची यथायोग्यरित्या पूर्तता करण्यात आली आहे. तसेच ज्या प्रयोजनाकरिता निधि मंजूर करण्यात आला होता, त्याच प्रयोजनाकरिता निधिचा प्रत्यक्षात विनियोग झाला आहे, याची खातरजमा करण्याकरिता मी खालील दस्तऐवज/अभिलेखांची तपासणी केली आहे :-

तपासणी केलेल्या दस्तऐवज /अभिलेखांचे प्रकार :-

१. प्रमाणक आणि पुस्तक लेखा (Vouchers and Book of Accounts)
२. मोजणी पुस्तके (Measurement Books)
३. सहायक अनुदान / कर्ज नोंदवही (Grant-in-aid/ Loan Register)
४. खर्च नोंदवही (Expenditure Register)

आयुक्त, महानगरपालिका/ मुख्याधिकारी, नगरपालिका यांची स्वाक्षरी	संबंधित महानगरपालिका / नगरपालिका ज्या जिल्ह्यात स्थित आहेत त्या जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी यांची प्रतिस्वाक्षरी
नाव तारीख स्थळ कार्यालय मुद्रा	नाव तारीख स्थळ कार्यालय मुद्रा

*****